

En ræv af guds nåde

© 2005 Mikkel Wallentin

Omslagsillustration: Simon Fellah

Omslag: Jakob Hjort / www.jakobhjort.dk

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner og virksomheder, der har indgået aftale med Copy-Dan, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer.

Bogen er sat med Aldus og trykt i Letland 2005

ISBN 87-91299-18-7

Forlaget Bindslev

Forlagsgruppen Bindslev ApS

www.forlagetbindslev.dk

Åh gud ...

Lad os bare sige, at jeg skyldte en vis person penge. Lad os bare sige, at jeg i et par situationer havde optaget lån, og at fristen for tilbagebetaling nærmede sig. Eller at den måske allerede var overskredet. Lad os sige, at det var den, og lad os sige, at *det* var begrundelsen, så behøver vi ikke tænke mere over den. Jeg havde brug for penge og gik derfor omkring og søgte efter veje til profit. Visse veje meldte sig selvfølgelig straks, men de kunne alle, med et eller flere tvingende argumenter, udpeges som afveje. For eksempel *gad* jeg ikke arbejde i ordets gængse forstand, og derfor måtte enhver tanke om at tage lønarbejde på forhånd kasseres. Der var desværre heller ikke andre villige kreditorer i kulissen, klar til at kaste nye lån eller gaver efter mig. Da min far i sin tid kørte ind i et træ på en landevej tyve kilometer nordøst herfra, efterlod han sig ud over en totalskadede Toyota med blodpletter ikke andet end sit jagtgevær og en håndfuld slidte habitter. Jagtgeværet havde jeg liggende under min seng, og i en kasse havde jeg en mindre beholdning patroner. Min mor med de alvorlige øjne og den hektiske virkestrang sad stædigt på familieformuen og nægtede at give så meget som en krone fra sig, før jeg indvilligede i at gå ind i firmaet. Og så var vi tilbage ved spørgsmålet om arbejde. Altså var jeg tvunget til at overveje andre former for økonomiske transaktioner, også dem, hvor penge ikke frivilligt blev mig overdraget. Jeg kunne selvfølgelig finde geværet frem og true mig til indholdet af lommer eller pengekasser. Men røverier var ikke rigtig min stil, de skulle udføres med en hastighed og et temperament, som slet ikke ligger til mig. Tyveri kunne der kun blive tale om, hvis jeg kunne komme i nærheden af kontanter, da hæleri er for besværligt og for kedeligt. Og kontanter i den mængde,

jeg havde behov for, ligger sjældent fremme på steder, hvor de bare kan snupes. Min mor havde alle sine værdier placeret i investeringer og fast ejendom, og de er vanskelige at stikke i lommen. Mine fantasier om at blive lejemor strandede på, at jeg ikke kendte nogen, som ville eller kunne betale mig for at dræbe. Tilbage stod, så vidt jeg kunne regne ud, kun bondefangeri, men her var til gengæld tale om et felt, hvor jeg både mente at kunne få succes, og hvor jeg endda muligvis kunne underholde mig selv åndeligt undervejs. Jeg manglede bare et trick, et nummer.

Sådan var forudsætningerne, tænker jeg nu, her, ved bordet, ved vinduet. Udenfor er det mørkt, og en halv måne spiller sit forlorne spil, lægger sig på skrå, gør sig til med sin furede mimik. Og det virker jo. Sådan er det. Udenfor burde det være forår, men en vildfaren frost har bredt sit hvide tæppe ud over bilerne. Jeg var ude at gå før, gik en tur ned i kiosken og købte en øl. Sidder nu og drikker øllen, mens jeg stirrer ud. Genboens vindue er mat af dug, og et gulligt lys forsøger at gøre månen kunsten efter, men det lykkes ikke. Månen tager sine tænder ud og blotter sine gummer. Jeg er måske gammel, gnægger den, men jeg kan min metier. Jeg ved, hvordan man sætter lys! Jeg ved, hvordan man pisser en lysstråle gennem skyfrit mørke. Jeg er erfaren. Månen standser sin monolog, og jeg skåler mod ruden, får en hilsen tilbage, tager en slurk af øllen og fokuserer på et krater.

* * *

Det var i samme tidsrum, at det igen gik ned ad bakke for Rasmus. Han opsøgte mig sjældnere, og når han endelig dukkede op, var det med et mærkeligt udslukt udtryk i øjnene. Når jeg spurgte ham, hvad han lavede, fortalte han undvigende om et projekt, han havde med at skrive en bog. Vi vidste naturligvis begge, at han aldrig ville kunne skrive hverken en hel eller en

halv bog. Derfor var det ikke rart at høre ham aflevere den slags platheder uden forbehold. Når han ikke talte om sin bog, mumlede han noget om, at visse kræfter kæmpede om kontrollen over både hans og alle andres sind. Man er i skrivende stund i gang med at bygge et stort indkøbscenter bag banegården i Århus, og dette center brugte Rasmus ofte som eksempel på, hvordan disse kræfter inficerede alt. Jeg spurgte, om det var markedskræfterne, han refererede til, og selvom han ikke direkte ville indrømme det, så var det min fornemmelse, at jeg måske alligevel havde ramt noget ømt.

– De er overalt, sagde han. – Man kan se deres signaturer på murene!

– Hvordan ser deres signatur ud?

– Men vi er også nogen, som holder øje med dem!

– Med markedskræfterne?

– Schyyyyy ...!

Efter sådan en ordveksling ville han vende sig rundt og undersøge omgivelserne mistænksomt, som om han frygtede at blive udspioneret. Jeg prøvede at fortælle ham, at det altså ikke var noget nyt, at markedskræfterne styrede os. At det havde været sådan længe, og at det ikke var noget, vi skulle frygte, tværtimod skulle vi drage fordel af det.

– Markedet tilhører den, som tager det, kunne jeg finde på at udbryde, men det fik bare Rasmus til at se meget angst ud og igen se sig omkring.

– Men ved du ikke, at de allerede har taget det?

– Hvem?

– De, som kunne!

– Og hvem er det?

Det ville Rasmus som regel ikke svare på, meddelte bare, at han arbejdede på sagen, og så lod vi det være ved det. En enkelt gang hørte jeg ham dog mumle noget om "ondskabens destillat" og hviske navnet "Quinn", men da jeg spurgte ham,

hvem denne Quinn var, åndede han bare tungt gennem næsen i nogle sekunder, før han indrømmede, at det var et navn, han havde fundet i en bog. Når jeg spurgte ham, hvad det var for en bog, rystede han gerne på hovedet og sagde, at den bog ikke var vigtig, det var, hvad den signalerede, der var vigtigt. Da jeg spurgte ham, hvad forskellen var, rullede han med øjnene og fik et tynget drag om munden. Han tabte sig også så meget, at man nødvendigvis måtte få den mistanke, at han var holdt op med at tage sin medicin. Men når jeg udspurgte ham, svarede han med sit sædvanlige "Jeg er jo ikke syg", hvilket både kunne tolkes som, at han derfor stadig var medicineret, eller at han ikke længere kunne se nødvendigheden af medicineringen. For omkring et par måneder siden mødte jeg ham på gaden, hvor han tilsyneladende formåsløst stavrede omkring. Han så på mig, og jeg kunne se på ham, at han skulle rode længe i hukommelsens arkiver for at finde frem til den mappe, som mit navn stod på.

– Hvad laver du, spurgte jeg.

Rasmus løftede den ene hånd op og gned sig hårdt i ansigtet.

– Hvad laver du, gentog jeg.

– Århh, du ved ...

– Du skulle ikke gnide dig så hårdt i ansigtet, sagde jeg.

– Det ser ud, som om der er gået hul flere steder.

Min bemærkning fik ham til at le på en mærkeligt indforstået måde.

– Det var bare hunden ... Begyndte han efter at have fået styr på lattermusklerne, men uden at gøre mine til at fortsætte.

– Huden?

– Nej, Hunden ...

Uvilkårligt sendte jeg et blik ned ad fortovet. Men der var ingen dyr i syne.

– Hunden?

Igen brød han ud i denne latter, der påduttede mig en viden om sit ophav.

– Hvad er det for en hund?

– Århh, du ved ...

Hænderne begyndte atter at slibe hen over ansigtet, og man kunne ane, hvordan han skar grimasser af smerte bag dem. Da han holdt inde og sænkede armene, sad der en helt frisk bloddråbe på den ene kind. Jeg sukkede og tog fat i hans arm og trak ham med ned ad fortovet.

– Vi skal lige med bussen en tur, sagde jeg.

Rasmus kiggede bare kortvarigt på mig, som om det egentlig hele tiden havde været hans plan at tage med bussen. Jeg holdt ham fast i overarmen og trak ham med. Da jeg kom til at se på hans hænder, kunne jeg se store brandsår, som så ud til at brede sig op under trøjeærmerne. I bussen ændrede hans ansigtsudtryk sig pludselig radikalt, og han fik et forurettet skær over sig.

– Du skal opføre dig ordentligt, sagde han.

– Hvad mener du, spurgte jeg.

– Ellers kommer Rasmus efter dig!

– Kommer du efter mig, hvis ikke jeg opfører mig ordentligt?

– Nej, det gør Rasmus.

– Men det er dig, der er Rasmus, sagde jeg.

– Lad være med at grine på den måde, udbrød han så, og ansigtet fik en endnu mere forurettet kulør.

– Jeg griner ikke, sagde jeg, men vidste godt, at det ikke var helt sandt.

Midt i tragedien var der noget urkomisk over Rasmus. Noget, som gjorde, at man ikke kunne lade være med at holde af ham, selvom han opførte sig som en idiot.

– Rasmus skal nok få dig på andre tanker, hvis du møder ham, sagde Rasmus.

– Hvilke andre tanker?
– Rasmus skal nok få dig til at følge moralens vej!
– Kender du andre end dig selv, som hedder Rasmus?
– Han har en vilje af sten, har Rasmus. Hvis du møder ham, vil du fortryde dine amoralske handlinger og finde dydens sti.

– Nu må du beslutte dig, udbød jeg, – Er det en sti eller en vej, jeg skal finde?

– For nogen er det en sti, for andre er det en vej. Rasmus skal nok gøre dig det klart. Når du møder ham, vil du se alting klart.

– Klart?

– Hvis Rasmus viser sig for dig, vil du mærke hans stenvilje, og du vil indse, at der ikke er nogen anden vej.

– Eller sti?

– Korrekt.

– Hvornår vil jeg møde denne Rasmus?

Rasmus tænkte sig om, eller tænkte sig rettere ud, faldt nærmest med blikket ud gennem busruden. Jeg gentog mit spørgsmål.

– Hvornår vil jeg møde denne Rasmus?

Rasmus sukkede.

– Det har jeg ikke besluttet endnu, sagde han så.

– Er det noget, du beslutter, spurgte jeg.

Rasmus havde stadig blikket rettet ud ad vinduet. Af en eller anden absurd grund følte jeg pludselig, at det var vigtigt for mig at få besvaret netop dette spørgsmål. Om ikke andet så for at se, om der ikke var kontakt til den gamle Rasmus inde bag disse mærkelige forudsigelser. Det komiske og dermed menneskelige ved min ven var med ét forsvundet, og tilbage var kun denne tomme tragiske skal, som tilsyneladende var i stand til at bevæge sig ved egen vilje, men som ikke udstrålede nogen evne til at fastholde denne vilje i et selv.

Jo mere tom han forekom at være, jo mere fyldtes jeg af noget desperat.

– Hvornår vil jeg møde denne Rasmus, nærmest råbte jeg ind i ansigtet på ham.

Rasmus blinkede et par gange, men holdt blikket rettet ud ad busruden. Jeg tog fat om hans hoved med begge hænder og forsøgte med vold at dreje det i min retning.

– Hvornår?

Rasmus modstod hovedrystende at møde mit blik. Til sidst måtte jeg slippe grebet om hans hoved, og igen drejede det til siden, og med blikket sprang ligesom en skikkelse ud, som spurtede ved siden af bussen, fra det ene punkt i det århusianske landskab til det andet. Vi sad tavse i nogle minutter. Bussen startede, kørte og standsede så, startede, kørte og standsede. Dørene åbnedes og lukkedes. Passagerer stod af eller steg på. Trafikken bølgede, vi bølgede, og imens bekæmpede jeg min lyst til igen at gribe fat om Rasmus og ruske ham hårdt.

– Det er dig, der er Rasmus, vrissede jeg, da jeg ikke længere kunne holde tavsheden ud. – Det er dig, der er Rasmus!

Rasmus svarede ikke, og vi steg af bussen ved psykiatrisk hospital i Risskov, hvor han uden videre lod sig indlægge.

* * *

Og nu er der altså månen derude, og hvad så? Lad os bare sige, at jeg gjorde det for pengenes skyld. Som sagerne står nu, er det ikke længere helt klart. Men det er ikke så vigtigt, hvilken begrundelse og hvilke bevæggrunde jeg tilskrives. Lad os bare sige hvad som helst. Lad os bare sige, at jeg fortæller dette, fordi jeg er blevet klogere, fordi jeg ønsker at videregive en form for erfaring. Jeg fortæller det bare. På samme måde som månen fortæller, at den er i lyst humør. På samme måde som månen fortæller, at den er i aftagende. Hvordan er det nu, den gør det? Danner dens kant ikke begyndelsen til et "a"? Kan

man ikke læse månen som en bog? Jeg er ikke sikker, og jeg er ikke sikker på, om det er interessant. Jeg er heller ikke sikker på, om denne beretning er interessant. Hvis den er, er det godt. Hvis den ikke er, så er det også godt nok. Sådan er det, måne. Strålende. Måske skriver jeg den bog, som Rasmus ikke kunne skrive. I hvert fald fordrives ventetiden med noget.

Jeg manglede penge. Jeg ville tjene penge, og jeg vidste, at der måtte findes en niche i markedet for en person med mine evner og karakteristika. Og jeg fandt dette marked. Ved gud, jeg fandt det. Det er en verden, som flyder med mælk og honning, og jeg flyder med.

Guds åsyn

Det første, jeg tænkte, da jeg fik øje på hende, var: "Hende gad jeg godt kneppe." De første par sekunder, hun befandt sig i mit synsfelt, tænkte jeg dét. Den næste tanke var: "Hvordan kan jeg komme til at kneppe hende?" Hun befandt sig stadig i mit synsfelt, og da hun havde gjort det i flere minutter, opdagede jeg, at det skyldtes, at jeg lod mit blik flytte sig efter hende, når hun bevægede sig. Lad os bare sige, at hun var smuk. Lad os bare sige, at hun bevægede sig på en ufrivilligt elegant måde, en blødgørende måde, en måde, som gav mig lyst til at følge efter hende, strejfe hende, røre hende. Af en eller anden grund var jeg havnet midt i en fest på teologisk fakultet på universitetet. Det var en fest, som i store træk mindede om flertallet af fester, jeg har oplevet. Der var musik, og der var alkohol. Der var fyre, der enormt gerne ville kneppe, og så var der kvinder, der også gerne ville, men som i modsætning til fyrene stillede visse betingelser, før de gik i gang.

Da denne specielle kvinde på et tidspunkt stod uden oppasser og ventede ved baren, satte jeg angrebet ind.

– Det må så være dig, man studerer her på fakultetet, sagde jeg.

– Undskyld, hvad sagde du, spurgte hun, idet hun vendte sig om.

Men man kunne se på hende, at hun *havde* hørt det.

– Er det din kæreste, du er her sammen med, spurgte jeg.

– Hvem?

– Jeg har bare ikke kunnet lade være med at holde øje med dig. Jeg tænkte på, om det ikke ville være smukt, hvis vi to indledte et livslangt forpligtende forhold til hinanden?

– Jo, det *er* min kæreste.